

Miljöplan för Kilsvikens båtklubb 2022 – 2029

Innehåll

Miljöplan

- Syfte
- Bakgrund
- Mål 2029
- Information/Publicering
- Styrelsens ansvar
- Medlemmarnas ansvar
- Nya medlemmar fr.o.m. 2022
- Båtägare med tillfällig båtplats

Utfasningsplan för biocidfärger

- Insatser 2022
- Insatser 2026
- Insatser 2028

Bilagor

- Saneringsrekommendationer, utdrag från "Skrovålet 2021"

Syfte

Miljöplanen innehåller mål och insatser i syfte att Kilsvikens båtklubb skall vara en biocidfri båtklubb senast till klubbens årsmöte 2029. Miljöplanen med bilagor är beslutade av styrelsen och årsmöte 2022.

Bakgrund

För båtägare och båtklubbar finns miljölagstiftning, förordningar och föreskrifter. De lagar som särskilt berör båtlivets miljö finns i Miljöbalken och omfattar frågor kring vatten- och markföroreningar, muddring, buller, återvinning, avfall, kemiska produkter och naturvård. För styrelsen och medlemmarna i Kilsvikens båtklubb innebär kraven i lagstiftningen att klubben ska vara förberedd på förändringar, investeringar och beslut om åtgärder utifrån klubbens möjligheter och ekonomi.

Den enskilt största och mest allvarliga miljörisken i klubbens verksamhet är läckage av tungmetaller från båtbottnfärger till mark, vatten och bottensediment.

Båtbottnfärger som innehåller biocider granskas och godkänns av Kemikalieinspektionen innan de får säljas eller användas (Med "biocidfärg" avses båtbottnfärg som innehåller ämnen giftiga för vattenlevande organismer). En godkänd färg ska skydda människor och miljö, eftersom bekämpningsmedel kan påverka andra djur och växter än de som man vill bekämpa. De båtbottnfärger som förhindrar påväxt enbart på fysikalisk väg, till exempel genom en ytstruktur där påväxten inte får fäste, behöver idag inte vara godkända för att få säljas (t.ex. Silicon-färger).

Exempel på ämnen som finns i biocidfärger:

- Tributyltenn (TBT): Förbjudet, mycket giftigt och hormonstörande. Finns i äldre båtbottnfärger och kan läcka från underliggande gamla lager färg.
- Koppar, kopparoxid eller andra kopparföreningar: Är i högre koncentrationer giftiga för främst mark- och vattenlevande organismer.
- Zink, zinkoxid och andra zinkföreningar: Är i högre koncentrationer giftiga för mark- och vattenlevande organismer.

Färger som inte innehåller gifter och metaller får användas och behöver inget godkännande. Exempel på färger som inte kräver ett godkännande och kan användas är de flesta epoxi- och silicon-färger.

Mål 2029

- Båtskrov i Kilsvikens båtklubb är fria från ämnen som kan påverka miljön negativt
- Endast biocidfria (giftfri) bottenfärger används, d.v.s. färger som inte kräver godkännande av Kemikalieinspektionen

Information/Publicering

Miljöplanens innehåll ska vara tillgängligt för alla klubbmedlemmar. Kilsvikens båtklubbs miljöplan ska finnas på klubbens hemsida och anslås på hamnområdet. Nya medlemmar samt båtägare med tillfällig båtplats informeras.

Styrelsens ansvar

Styrelsen för Kilsvikens båtklubb har som verksamhetsutövare ett ansvar för att:

- klubbens miljöplan och utfasningsplan för biocidfärg är kända av alla klubbmedlemmar samt även av båtägare med tillfällig båtplats
- följa upp miljöplanen 2026 samt 2028 med information och kontrollåtgärd.

Medlemmarnas ansvar

Enskild medlem i Kilsvikens båtklubb ansvarar för att:

- följa den miljöplan som har beslutats av styrelsen och årsmötet
- bära de kostnader som följer av miljöplanen och utfasningsplanen för biocidfärg
- vara medveten om att avvikelser från miljöplanen kan innebära att åtgärder vidtas mot medlem

Nya medlemmar fr.o.m. 2022

- Klubben kan kräva sanering av båtbottnen innan medlemskap godkänns alternativt sanering inom en tidsram efter inträde i klubben

Båtägare med tillfällig båtplats

- Båtklubben upplåter inte sommarbåtplats för båtar med biocidbottenfärg

Utfasningsplan för biocidfärger

Aktiviteter 2022

- Styrelsebeslut inför årsmötet 2022 om innehåll och åtgärder beskrivna i Miljöplanen 2022 - 2029
- Information och presentation av Miljöplanen på årsmötet 2022 samt beslut om att planen antas
- Miljöplanen samt klubbens miljöpolicy skickas ut till samtliga medlemmar tillsammans med protokollet från årsmötet 2022

Aktiviteter 2026

Uppföljande information från styrelsen till enskilda medlemmar med information om miljöplanen och målet om en giftfri båtklubb 2029.

Aktiviteter 2028

- Avstämningsenkät till medlemmar om status på deras båtottenfärg
- Kontrollmätning vid vinterförvaring 2028/2029

Saneringsrekommendationer, utdrag från "Skrovmålet 2021"

(Transportstyrelsen, Naturvårdsverket, Havs och Vattenmyndigheten, Statens Geotekniska Institut, Stockholms stad)

Rekommendationer för sanering

Rekommendationerna baseras på undersökningen *Bestämning av biocidspridning vid sanering av bottenfärg från fritidsbåtar* som Research Institutes of Sweden AB (RISE) har utfört åt Transportstyrelsen. Undersökningens syfte var att undersöka spridning av biocider vid sanering av bottenfärg från fritidsbåtar. Följande metoder ingick: slipning, torrskrapning, gelbehandling med skrapa, gelbehandling med högtryckstvätt, fristråle-blästring med sand och kolsyra, vacuumblästring och laserablation. Vilka metoder som skulle undersökas bestämdes i samråd med bland annat representanter för båtlivet.

Vacuumblästring och laserablation är inte allmänt spridda metoder och behöver utvecklas eller anpassas till användning på båtskrov. Gelbehandling i öppet spol-bås med högtryckstvätt kan inte rekommenderas, eftersom det saknas data som visar att metoden inte orsakar spridning. Därför berörs dessa metoder inte närmare här.

Metoder som är lämpliga för borttagning av bottenfärg

Utifrån undersökningen har de deltagande myndigheterna enats om att följande metoder kan användas för att på ett miljö- och hälsosäkert sätt ta bort båtbottnfärg som innehåller TBT eller andra farliga ämnen:

- slipning
- torrskrapning
- blästring med sand eller kolsyra
- gelbehandling med skrapa

under förutsättning att människor och miljö skyddas genom att:

- marken under båten täcks
- vind- och regnskyddad miljö skapas runt båten
- miljö med undertryck skapas vid blästring
- personlig skyddsutrustning används
- färgdamm, färgrester, blästermedia, gel och annat material som kommit i kontakt med färgrester och damm samlas upp och hanteras som farligt avfall
- farligt avfall hanteras på rätt sätt och lämnas till godkänd avfallsmottagare
- människor och djur i omgivningen skyddas

Spärrfärg rekommenderas inte

Om en täckfärg eller spärrbeläggning används så måste den vara effektiv och hindra läckage av TBT och andra icke godkända biocider från den aktuella båten. Detta innebär att färgen, påmålningen och underlaget på båten tillsammans måste utgöra ett effektivt skydd mot TBT-läckage. I detta sammanhang bör man observera att enligt regeln om bevisbörda i 2 kap. 1 § miljöbalken är den som avser att vidta en åtgärd skyldig att visa att åtgärden inte medför negativa effekter för människa eller miljö, samt att enligt 2 kap. 4 § miljöbalken undvika att använda sådana kemiska produkter, eller varor behandlade med sådana kemiska produkter, som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljön, om de kan ersättas med alternativ som kan antas vara mindre farliga.

En spärrfärg är bara effektiv mot läckage så länge den är intakt. Vid borttagning av färg eller vid slipning innan ett nytt färklager ska påföras måste de beskrivna riskminskande åtgärderna fortfarande vidtas. De deltagande myndigheterna anser att spärrfärger inte ska användas som metod mot läckage av TBT och icke godkända biocider, eftersom de farliga ämnena då finns kvar på båtskrovet och kan läcka ut i ett senare skede. Båten kan exempelvis säljas vidare till nya ägare, som inte får kunskap om gifterna i båtbottnfärgen och därmed hanterar båtbottnen på ett sätt som gör att gifterna läcker ut. Samma problem kan uppstå när båten ska skrotas och ägaren inte vet att det finns TBT på båten. Att använda spärrfärg gör att problemet skjuts på framtiden i stället för att åtgärdas på ett miljö- och hälsosäkert sätt så snart man fått kännedom om att det finns otillåtna ämnen på båtskrovet. Det kan även vara svårt att avgöra när spärrskiktet inte längre är intakt och effektivt och behöver göras om.